

(ז) **שמיין** בית סאה באותה שדה. פי' בקונטרס (ז) (כ"ד פירקין) שאל אכלה ערוגה אחת שמין אותה אנב בית סאה כמה היתה יפה קודם שאכלה ממנה וכמה היא יפה עכשיו וקשה לר"י דאי אצית סאה קאי ה"ל לנימיר כמה היה יפה וכמה הוא יפה בלשון זכר ועוד דקבע גמ' היכי

שיימינן הלא פירשה יפה משנתנו ששמיין ערוגה צבית סאה ומה שפ"ה גמ' היכי שיימינן דבית סאה בלנפי נפשה לא שיימינן דמכשינן ליה למויק דקרחת ערוגה של קב או קביים חשונה לפי דמיו אלא שמיין ס' סאין ורואין כמה דמים מגיעים לבית סאה וחוורין ושמין כמה נפתחה בצביל הערוגה וקשה להיכן מנינו שמי שומות הללו דנקרא לא כמיצ אלא צדה אחר ששמיין מה שהזיק אנב שדה אחרת ומן המשנה לא משתמע כלל ועוד דלמ"ד בגמ' קלח צשים קלחים כלומר צשים שיעורים כמותו אמאי נקט צמתימין בית סאה ועוד קשה דפריך בגמרא אכולהו אמוראי מהא דתניא אכלה קב או קביים רואין אותה כאלו היא ערוגה קטנה ומשערין אותה מאי לאו בפני עממה תקשי ליה (ז) ממתינן דקתני שמשערין אותה צבית סאה (א) וגרסא לפרש דשמיין בית סאה דקתני היינו בית סאה הנאלץ שמין בלוחה שדה כדקתני סיפא צמיתלח דר"ש אס סאה סאה אס סאתים סאתים ולפי שלא פי' משנתנו צממה שמין אותה אלא שצמיתה שדה שמין אותה מפרש בגמרא היכי שיימינן ומפרש ר' יוסי צר חנינא סאה צשים סאין צין אכלה פחות מן אכלה יותר לעולם שמין סאה צשים ומשלם לפי החשבון חזוקה אומר קלח צשים קלחים כלומר לעולם מה שאכלה צשים שיעורין כמותן ר' ינאי אומר תרקב צשים מרקצין וצין אכלה פחות או יותר משלם לפי חשבון ולר' ינאי משביח יותר מוויק מלר' יוסי צר חנינא דקרחת תרקב אינה ניכרת בצלשים סאין כמו קרחת סאה צס' סאין כדאמר רב פפא דאין שמין כור צס' כורים מפני שפוגם מוויק ואע"ג דקתני צמתימין בית סאה בלוחה שדה לרבי ינאי לא לשיעורא נקטינן סאין משערין צו כלל אלא בתרקב משערין ונתקב לר"י דמי משערין למר בתרקב ולמר בצביל לאו צבית סאה זרע קאמר דהו"נ על"נ דאין דומה שדברה משנתנו צוה דצביתה אחת איירי ומתי אכלה כל זה אלא בצביל פירות קאמר דמשערין דקתני אס סאה סאה ואין לתמוה על לשון בית סאה דקתני צמתימין דיוון

שהפירות מחוברין לקרקע שייך שפיר לקרות לסאה פירות הנאלץ בית סאה והא דפריך בגמרא אצרייתא האי ולא בית כור ולא כור מצעי ליה היינו משום דצרישא קתני קב ובסיפא בית כור ומיהו אי הוה מפרשין דצבית סאה זרע קאמר כגון"נ על"נ הו"נ ניחא טפי אע"ג דבגמרא נקט לכולהו בלא בית דקאמר סאה תרקב קב וכור אין להפסיד דלפעמים קרי נמי לבית כור זרע כור סתם כדאשכחן צפרק המקביל (צ"מ דף קה) ונתן ארבעה קצין לכור ומסיק דארבעה קצין לכור זרע קאמר:

קשבה פי' בקונטרס דקל וכן משמע דקאמר ותלתא תלתא צקינא הו"נ קיימי ותאלי הם דקלים כדמוכח בהבבלי (לקמן דף נב). חזא חללי צי גופני וקאמר גופני קנו דקלי וקשה דבפ"ק דע"ז (דף י"ז) נתן דקל טב ותלצ ונקלצא ומפרש בגמ' חזא קשבה ושמה יס מיני דקלים הרבה שאחד קרוי דקל סתם ואחד קרוי חזא דקלים קשבה וצערין פירש דקשבה הוא דקל פרסאה: **דדאין** דינא דפרסאה. י"מ של דקל פרסאי דלמר לקמן הלכתא כוותיה דר"ש גלותא דקל פרסאה ולפי מה שפירש צערין דקשבה דקל פרסאה אי אפשר לפרש כן:

ולאפטמורי צגוה. להשמר ולהזהר צה: **היכי שיימינן**. לבית סאה דמתינן: סאה צס' סאין. האי בית סאה דקתני צמתינן דצביל ערוגה אחת שמין בית סאה לאו בית סאה בלנפי נפשה שיימינן דמכשינן ליה למויק לפי שצבית סאה נמכרת בזיקר לפי שמועט הוא ואינו מלוי לימכר ועני סאין ידו משגת דלמי קרקע גדולה קונה אותו ציזתר מדמיו וקרחת ערוגה של קב או קביים חשיב לו לפי דמיו אלא שמין ששים סאין כמה שוין ורואין כמה דמים מגיעין לבית סאה וחוורין ושמין כמה נפתחו דמיו בצביל קרחת ערוגה זו. וא"ת למה הוזכר בית סאה שאלם היה שמין מתחלה הערוגה צשים סאין כמה היו יפין וכמה הן יפין לא היה משלם כלום סאין קרחת ערוגה קטנה ניכרת צשים סאין אכל צבית סאה ניכרת: **תרקב צשים סאין**. תרקב צשים סאין שמין ולא ששים דל"כ מפסדת ליה לניזק סאין קוין מלויין לששים סאין לפי שמרובין הן ללחש צינוני ומועטין הן למשופע צנכסים:

קלח צס' קלחים. מה שאכלה צס' שיעורין כמותו: **משלם דמיין**. כמו שנמכרין קב או קביים צסוק: **מאי לאו צפני עצמו**. וקשיא לכולהו: **לא צשים**. ולכל חד כדאית ליה: **אין שמין קב צשים קביים**. אס אכלה קב אין שמין צשים קביים: **מפני שמשביח מוויק**. דששים קביים אין להם מכר מפני שמרובין הן לעני ומועטין לצנינו וכל שכן לעשרי ועוד סאין קרחת קב ניכרת צשים קביים: **ולא כור צשים כורין**. אכלה כור צבילת אין שמין אותה צשים כורין: **מפני שפוגם מוויק**. לפי שאלם המשופע צנכסים ותלצ לקנות קרקע גדולה קונה אותה כשהוא מולאה צהרצו יותר מדמיו ועוד קרחת כור גדולה היא מאלד אלא כל סאה שמין צשים: **ולא כור מצעי ליה**. דקתני אין שמין קב ולא קתני בית קב: **קב צבים כור**. אין קרחתו נרמא: **כור**. שלשים סאה: **קשבה**. דקל: **אמר ליה**. ריש גלותא איני ראייתי: **ותלתא תלתא צקינא הו**. שלשה דקלים זה אכל זה: **דינא דפרסאה**. שאינו דין תורה: **אס אמרו**. צס' להקל על המוויק: **צנוקי ממונו**. צמה שאכלה צמיתו והזיקה: **ואמרו צנוקי גופו**. שמוויק צעמון צדיים שקלן לדקל: **המצביר כרמו**. שיחת וכליה: **קטמה נטיעה גרסינן**. צמה שקטמה נטיעה: **גוזרי גזירות**. קונים קנסות אדמון ומנן צן אצלסום צפרק צמרא דכמותו וקד: **חזיו**. צחת: **צמשיורי צבה**. רואין את הגותר לפי מה שעמלה כל ערוגה צמיתו הקציר ומשלם: **כמה היסה יפה**. הקרקע לימכר כשהיא עס השחת סמדר

הגותר לפי מה שפיר לקרות לסאה פירות הנאלץ בית סאה והא דפריך בגמרא אצרייתא האי ולא בית כור ולא כור מצעי ליה היינו משום דצרישא קתני קב ובסיפא בית כור ומיהו אי הוה מפרשין דצבית סאה זרע קאמר כגון"נ על"נ הו"נ ניחא טפי אע"ג דבגמרא נקט לכולהו בלא בית דקאמר סאה תרקב קב וכור אין להפסיד דלפעמים קרי נמי לבית כור זרע כור סתם כדאשכחן צפרק המקביל (צ"מ דף קה) ונתן ארבעה קצין לכור ומסיק דארבעה קצין לכור זרע קאמר:

עורנו סמדר, רואין אותה כמה היתה יפה וכמה היא יפה, ולא קתני בששים. אטו בנזקי ממונו מי לא קתני כי האי גונא, והתניא קוטמי נטיעה ר' יוסי אומי' גוזרי גזירות שביירושלם אומי' נטיעה בת שנתה שתי כסף בת שתי שנים ד' כסף אכלה חזין כול'.

(א) [לקמן נ"א:] (ב) נ"א היה. רש"י (א) כמותו קה, (ד) שייך למשנה, (ה) [רש"י:] (ו) גי' מ"ח אמתני' וכן הוא בפי השואל: נ"א ונ"ע,

רבינו חננאל

היכי שיימינן אמר ר' חנינא סאה צס' סאין וכו'. פי' כללו אית ליה דאין שמין אלא ע"כ שדה אחר ואין שמין אלא צס', וכללו ס' דאין שמין המקום המובעה לבדו משום שבת הניק ואם שמין אותו ביתר מששים מפסדי ניזק ובפירוש משנתנו נחלקו. ר' חנינא סבר זה ששינוי שמין בית סאה פי' אם הובעה ביה סאה שמין אותו בשדה שיש בה ששים סאה שום בית שני כורים וכן אם הם בה (מאתם) [סאתים] צס' סאה וכן ג' סאין וכן ד' סאין. ואם הוא פחות מסאה בפני עצמו שמין אותו. חזוקה אמר אפי' קלח אחד בששים קלחים. בין מצע בין הרבה, מקום המובעה שמין אותו בששים כמותו, וזה ששינוי בית סאה כגון שהוא המובעה אחד מששים לסאה והוא יתר מצע ממקום שליש בית רובע בסאה. דבי ר' ינאי אמר תרקב שהוא חצי סאה הם תרקבים שהם בית כור והם שלשים לסאה ומשנתנו כגון שאכלה שתי סאין ששמן אותה בבית כור וכן חצייה אבל פחות מזה לא. הא דתני אין שמין בית קב מפני שמשביח נזיקה, לא דייקא, ותירוץ' היא דתרצי לה הכי, אין שמין קב בפני עצמו מפני שמשביח ניזק ולא קב בבית כור מפני שפוגם ניזק ולפי' לא מקשי' מיה דכל מתניא לא מיתרצא לא מקשי' מיה וסוגין כל הנאכלין ואינו פירות גמורין אינן נשומין בפני עצמן אלא בששים. ולא איתפרש היילכתא כתי מנייהו אלא מדאשכחין רב נחמן דשם קב אחד בששים דימר והילכתא חזוקה דאמר קלח בששים קלחי ושמין אותה המובעה צס' כמותו. והוא דקין קשבה מחבריה כול'. פיר' צני' והוא מין דקל. לית היילכתא כריש גלותא דדן לשומו בפני עצמו וחייב המוויק לשלם. ל"ג ותולתא אלא בדקלא פרסא שהוא מצולה ושמין וזה הקשבה דיקלא ארמא הוה שהוא קל וכחשו, לפיכך דין רב נחמן לשומו אנב שדה בששים אומי' שדה שיש בה ששים דקלים כמה שוה וכשנצקצין אחד מהן ונשארין צ"ס דקלים כמה שוה, ומה שיש ביניהן משלם המוויק. ואקשי רבא על רב נחמן, אם אמר לשום המובעה בששים בעת שאכלתן בהמותי אבל הכא דקין קשבה האדם בעצמו בששים מנא לן. אמ' ליה אבבי לרבא בנזקי גופו מאי דעתיך דתניא (המכביר) כרמו שלחברו סמדר, פירי טיטא הכרם והישי פרוי